

Pärnu Mai Kool

ÕPPEKAVA

Üldosa

2016

Sisukord

I ÜLDSÄTTED	5
§ 1. KOOLI ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUSED JA ÕPPEKAVA ÜLESEHITUS.....	5
II ÜLDOSA.....	7
§ 2. KOOLI HARIDUSKONTSEPTSIOON, VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA.....	7
§ 3. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID.....	13
§ 4. ÕPPE- JA KASVATUSE RÕHUASETUSED NING KOOLIASTMETE PÄDEVUSED	15
§ 5. PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	20
§ 6. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND.....	26
§ 7. LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE.....	29
III ÕPPEKORRALDUS	34
§ 8. ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED.....	34
§ 9. TUNNIJAOTUSPLAANID.....	35
§ 10. VALIKAINETE JA VÕÕRKEELTE VALIK	40
§ 11. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA	41
§ 12. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED.....	42
§ 13. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD (LISA 1).....	44
§ 14. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	44
§ 15. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS (LISA 2)	48
§ 16. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD.....	50

§ 17. KARJÄÄRIÕPPE, SH KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE.....	61
§ 18. ÕPILASTE JA VANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS.....	62
§ 19. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	63
§ 20. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	64
LISAD.....	64
KOHUSTUSLIKE ÕPPEAINETE AINEKAVAD:.....	64
LISA 1. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	65
1. ÜLDSÄTTED	65
2. LOOVTÖÖ LIIGID.....	65
3. LOOVTÖÖ TEEMA VALIMINE	66
4. LOOVTÖÖ KORRALDAMINE (JUHENDAJA JA KLASSIJUHATAJA ROLL)	67
5. LOOVTÖÖ KOOSTAMISE AJAKAVA TÄPSUSTATAKSE IGA ÕPPEAASTA ALGUSES.....	68
6. KIRJALIKU TÖÖ VORMISTAMINE.....	68
7. LOOVTÖÖ ESITLEMINE	69
8. HINDAMINE (LISA NR 3 „PÄRNU MAI KOOLI UURIMIS- JA PRAKTILISE LOOVTÖÖ ESITLUS JA HINDAMINE“).....	69
LISA 2. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS.....	71
1. ÕPILASTE HINDAMISE ALUSED	71
2. HINDAMISE EESMÄRK	71
2.1 TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMISE EESMÄRK ON:	71
2.2 KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMISE EESMÄRK ON:	71

3. HINDAMISEST TEAVITAMINE	71
4. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE	72
4.1 TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMISE KORRALDUS	72
4.2 KUJUNDAV HINDAMINE	74
5. KOKKUVÕTTEV HINDAMINE	74
5.1 KOKKUVÕTTEV HINDAMINE	75
6. KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE	75
6.1 KÄITUMISE HINDAMINE	76
6.2 HOOLSUSE HINDAMINE.....	76
7. HINDE JA HINNANGU VAIDLUSTAMINE	77
8. ÕPILASE TÄIENDAVALLE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE NING JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE.....	77
8.1 ÕPILASE TÄIENDAVALLE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE	77
8.2 ÕPILASE JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE	78
9. PÕHIKOOLI LÕPETAMINE	79
9.1 PÕHIKOOLI LÕPETAMINE	79

I ÜLDSÄTTED

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja õppekava ülesehitus

- (1) Pärnu Mai Kooli (edaspidi *kool*) õppekava on koostatud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011 määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõike 3 alusel.
- (2) Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatud õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning tegevused on kooskõlas kooli arengukava eesmärkide, missiooni ja visiooniga, Pärnu linna haridusvaldkonna arengukavaga, Eesti elukestva õppe strateegia 2020 ning Haridus- ja Teadusministeeriumi algatuse Huvitav Kool põhimõtetega.
- (3) Õppe- ja kasvatustegevus koolis on terviklik süsteem, mille kaudu loob kool tingimused üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks ning pakub mitmekülgseid võimalusi kõikide õpilaste, õpetajate, koolitöötajate ja lapsevanemate (edaspidi *vanemad*) arenguks, toetamiseks, koostööks ja motiveerimiseks.
- (4) Kool kaasab õppekava koostamisse ja arendustegevusse õpilased, õpetajad, vanemad, kooli pidaja ja teised koostööpartnerid.
- (5) Õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Õppekava üldosas esitatakse:
  - 1) kooli hariduskontseptsioon, väärtused ja eripära;
  - 2) kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
  - 3) õppekorraldus: tunnijaotusplaanid õppeaineti ja klassiti, valikainete ja võõrkeelte valik, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine;
  - 4) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, õppekäigud, projektid;
  - 5) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
  - 6) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;

- 7) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
  - 8) karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
  - 9) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
  - 10) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
  - 11) õppekava uuendamise ja täiendamise kord;
- (6) Ainevaldkondade kavades esitatakse õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti.

II ÜLDOSA

§ 2. Kooli hariduskontseptsioon, väärtused ja eripära

- (1) Kooli hariduskontseptsioonist lähtuvalt on kooli põhiülesandeks luua tingimused ja võimalused kõikide õppijate individuaalseks ja sotsiaalseks arenguks, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust soodustava õpikäsituse rakendamiseks, õppe- ja kasvatustegevuse mõtestatud korraldamise kaudu väärtushoiakute kujundamiseks ning õpilaste elukestvaks õppeks ettevalmistamiseks.
- (2) Kooli visiooniks on olla huvitavate valikutega omanäoline kool, mis innustab õppima ja ennast arendama.
- (3) Kooli missiooniks on olla õppijat toetav kool, kus õpivad elus toime tulevad, iseseisvalt mõtlevad, eetilisel käituvad, ettevõtlikud ja laia silmaringiga noored, kes tunnetavad oma kohta muutuvmas maailmas, väärtustavad mitmekülgset haridust, on otsustuste tegemisel analüüsivad ja oma tegude eest vastutavad.
- (4) Kooli põhiväärtused on:
  - 1) hea mainega põhikool oma identiteedi ja traditsioonidega;
  - 2) õppimine on au sees ja esmatähtis;
  - 3) atraktiivne õpi- ja töökeskkond, mis soodustab innovaatsilisust ja toetab õpilase arengut;
  - 4) õpilane on teadlik oma kohustustest ja õigustest;
  - 5) iga inimene on tähtis ja ainulaadne;
  - 6) motiveeritud, kõrgete ametioskustega personal, kes väärtustab õpilast;
  - 7) arengut toetav meeskonnatöö kõigi huvigruppide vahel.
- (5) Lähtuvalt visioonist, missioonist ja põhiväärtustest kool:
  - 1) toetab võrdsel määral kõikide õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut;

- 2) kujundab väärtushoiakuid ja –hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks;
- 3) tähtsustab võrdselt järgmisi üldnimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu;
- 4) tähtsustab järgmisi ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.
- 5) peab oluliseks, et uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaaevutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

(6) Kooli eripära, tegevused hariduskontseptsiooni ja üldpädevuste elluviimiseks:

Eesmärgid	Tegevused
1) uueneva õpikäsituse põhimõtted on rakendunud;	1) projekt- ja uurimusliku avastusõppe rakendamine I-III kooliastmes;
2) õppimist toetava hindamise põhimõtted on rakendunud;	2) ainevaldkondade üleste projektide rakendamine;
3) õpilaste õpihuvi ja õpimotivatsioon on tõusnud;	3) probleemõppe loimimine ainetundidesse;
4) õpilaste õpivõimekus on kasvanud;	4) konstruktivistlik õpe alates 5. klassist;
5) õppekava rikastamise on kaasatud lapsevanemad ja erinevad koostööpartnerid;	5) muutunud rõhuasetusega hindamise rakendamine;
	6) õppekava rikastamise eesmärgil koostöö vanemate ja erinevate teadus- ja haridusasutuste ning ettevõtetega: Tartu Ülikool, Tartu

	<p>Ülikooli Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskus, Pernova Loodus- ja Tehnikamaja, Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Pärnu Ettevõtlus- ja Arenduskeskus; HITSA Innovatsioonikeskus; ettevõtted, kus töötavad vanemad;</p> <p>7) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmis <i>Pärnu linn kui õpikeskus</i> (edaspidi <i>PÕK</i>) praktilistes õppeprogrammides, mida pakuvad linna huvikoolid, haridus- ja kultuuriasutused ning ettevõtted;</p>
<p>6) reaal- ja loodusainete populariseerimine ainetundides ja õppekavavälises tegevuses on süsteemne ja planeeritud;</p> <p>7) huvi reaalainete õppimise vastu koolis ja kogukonnas on tõusnud;</p> <p>8) Eesti elukestva õppe strateegia 2020 põhimõtted reaal-, humanitaar- ja loodusteadusliku mõtlemise kujundamiseks on rakendunud;</p>	<p>1) nuputa tund 5.-7. klassides;</p> <p>2) informaatika- ja robotikaringid;</p> <p>3) füüsika-keemia-bioloogiaõpikojad koostöös Tartu Ülikooli ja Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskusega ning Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusega, Pernova Loodusmajaga, Pärnu linna gümnaasiumidega;</p>
<p>9) võimalused, erinevad meetodid ja viisid andekate õpilaste toetamiseks ja arenguks on loodud;</p> <p>10) õppijate eri tüüpi andekused on väärtustatud;</p>	<p>1) koondamine klassi/gruppi/õpikotta;</p> <p>2) individuaalse õppekava rakendamine;</p> <p>3) õppimine e-õppes, projektides;</p> <p>4) osalemine aineolümpiaadidel, -konkurssidel, -võistlustel;</p>

	5) õppimine väljaspool kooli;
11) infotehnoloogilised ja digipädevused on tõusnud: õpilased ja õpetajad kasutavad kaasaegseid info- ja digivahendeid;	<ol style="list-style-type: none"> 1) robotika õpitoad I-III kooliastmes; 2) informaatika õpitoad I-III kooliastmes; 3) LEGO haridusuuenduse rakendamine I kooliastmes; 4) 3D modelleerimise õpitoad II-III kooliastmes; 5) innovatsiooni konverentsid ja seminarid; 6) osalemine digipöördes 7) robotika ja programmeerimise õpetamine LegoWedo, NXT ja VexIQ komplektide baasil. Osalemine õpilastega FLL Juniore, Robotexi ja Innokase võistlusel Eesti ja Soomes; 8) kahe nutiklassi aktiivne kasutamine igapäevases õppetöös; 9) digikoolituste korraldamine koostöös Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusega HITSA;
12) õpilaste emakeeleoskus ja funktsionaalne lugemisoskus on tõusnud	<ol style="list-style-type: none"> 1) draamaõpetus II kooliastmes; 2) eesti keele grupitunnid 2.-4. klassides; 3) osalemine kooli ja linna luulekonkurssidel ja ilmeka lugemise konkurssidel;

	4) Scrabble projekt. Scrabble piirkondliku turniiri korraldamine ja osalemine vabariiklikul turniiril;
13) võõrkeelte populariseerimine ainetundides ja õppekavavälises tegevuses, võõrkeele ringitunnid, projektõppe rakendamine I-III kooliastmes.	1) võõrkeele ringitunnid; 2) projektõppe rakendamine I-III kooliastmes; 3) osalemine rahvusvahelistes projektides
14) õpilaste ettevalmistamine elukestvaks õppeks ja ettevõtlikkuse arendamiseks on loodud.	1) koostöö Pärnumaa ettevõtlusinkubaatoriga ning Ettevõtlus- ja Arenduskeskusega; 2) koostöö Pärnu linna gümnaasiumidega ja kutseõppeasutustega; 3) majandus- ja ettevõtlusõpe käivitamine II kooliastmes; 4) minifirmad 5) programm Ettevõtlik kool 6) minifirmade laat Jäärmark 7) kooli heategevuslik laat kogukonnale
15) õpilaste ja õpetajate osalemine projektitöös, koostöö sõpruskoolidega Eestis ja Euroopas on lõimitud kooli õppekavasse.	1) linna, üleriigiliste- ja rahvusvaheliste projektides osalemine (digiprojekt, KIKi projektid, Teadusagentuuri projektid, Norra ja Eesti koostöö projekt LP-mudel <i>Õpikeskkond ja pedagoogiline analüüs</i> , Erasmus+, Nordplus, eTwinningu) projektides

<p>16) õpilased osalevad erinevates programmides, õppekäikudel ja õpitubades.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) "Kiusamisest vaba lasteaed ja kool"; 2) projekt „Change the Kids through Sport and Support“-sotsiaalsete oskuste õppimise programm; 3) koostöö üritused teiste koolidega ja asutustega 4) osalemine Haridus- ja teadusministeeriumi Huvitav Kool algatuses; 5) "Targad vidinad"- LEGO haridusuuenduse rakendamine pilootkoolina Pärnus; 6) avastusõpe põhimõtete rakendamine I-II kooliastmes pilootkoolina Pärnus
<p>17) kool on kujunenud kogukonnakooliks , kus korraldatakse konverentse, metoodika-, teadus- ja infopäevi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) avastusõpe ja loodusainete konverentsid; 2) avastusõpe koolitused/infopäevad-metoodika tutvustamine Pärnu linna ja maakonna ning vabariigi õpetajatele; 3) infopäevad erinevatele riikide haridustöötajatele; 4) Robotexi vabariikliku infopäeva korraldamine; 5) Tartu Ülikooli ja Pärnu Linnavalitsuse ühiselt korraldatud teaduspäevade läbiviimine

- (7) Tegevused hariduskontseptsiooni ja pädevuste elluviimiseks kavandatakse kooli arengukavas, üldtööplaanis, tunnijaotusplaanis, õpetajate koostöös ning õppekavavälises tegevuses.

§ 3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- (1) Kooli õppe- ja kasvatuse põhieesmärgid:

- 1) kõik õpilased on põhikooli lõpuks omandanud õppekavas esitatud üldpädevused;
  - 2) õpilaste õpitulemused põhikooli lõpetamisel on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega.
- (2) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (3) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (4) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (5) Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- (6) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- (7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

- (8) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.
- (9) Õppetegevuse eesmärkide elluviimine kajastub tunnijaotusplaanis, ainekavades, õpetajate koostöös, kooli üldtööplaanis, õppekavavälises ja huvitegevuses.
- (10) Kooli kasvatuslikud eesmärgid lähtuvad kooli väärtustest ja on suunatud eeskätt inimese isiksuse ja iseenda; tolerantsuse, vastutustundlikkuse ja koostööoskuste, kodukoha, pere, ettevõtlikkuse ning keskkonnateadlikkuse väärtustamisele ja ellu rakendamisele.
- (11) Tegevused kasvatusesmärkide saavutamiseks töötavad välja iga kooliastme õpetajad eraldi ja kavandavad need lõimituna kooliastme ainekavades.
- (12) Koolis rakendatakse õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamiseks erinevaid vorme:
- 1) uueneva õpikäsituse erinevad vormid: õuesõpe, rühma-, projektõpe; avastus- ja konstruktivistlik õpe; tehnoloogia ja infotehnoloogia; virtuaalne õppekeskkond;
  - 2) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmides PÕK;
  - 3) õppimine Tartu Ülikooli füüsika, keemia, bioloogia õppekodades;
  - 4) avastusõpe rakendamine koostöös Tartu Ülikooliga;
  - 5) õppimine Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži Noorte Teaduskeskuse kursustel;
  - 6) õppetegevus Pernova Loodusmaja laborites ja Tehnikamaja õppetöökodades;
  - 7) tehnoloogiapäevad koostöös Tallinna Reaalkooli ja SA HITSAga.

§ 4. Õppe- ja kasvatuse rõhuasetused ning kooliastmete pädevused

(1) I kooliastme (1.-3. klass) esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. I kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib I kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

(4) I kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;

- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

(5) II kooliastmes (4.-6. klass) on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmisi- ja tegevusvaldkondade vastu. II kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- (6) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.
- (7) II kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:
- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
  - 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
  - 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
  - 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
  - 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
  - 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
  - 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtluskordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;

- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil
- 9) kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 10) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 11) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 12) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 13) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 14) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 15) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 16) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

(8) III kooliastmes (7.-9. klass) on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. III kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;

6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

(9) III kooliastmes taotletavad pädevused. Kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;

- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 5. Pädevuste kujundamine

- (1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- (2) Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmepädevusteks.
- (3) Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses, nende kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ning kooli ja kodu koostöös.
- (4) Üldpädevused ja tegevused nende kujundamiseks:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane hindab inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast, tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, loodusega, kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: kooli kodukorra järgimine, lõimitud ainetunnid, ainepäevad ja –nädalad, klassijuhatajatunnid, arenguestlused, ajalootunnid Linnakodaniku majas, kooli traditsioonilised ühisüritused: esimene koolipäev, kooli aastapäev, vabariigi sünnipäev, tervise- ja spordiüritused, kooli lõpetamine, kodu-uurimine, osalemine vabatahtlikes ühendustes;

- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – õpilane suudab ennast teostada, on vastutustundlik kodanik, järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid, teeb koostööd teiste inimestega, arvestab inimeste erinevustega.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: kooli kodukorrareeglite järgimine, aine- ja klassijuhatajatunnid, arenguestlused; kooli ühisüritused, huvitegevus, koostööüritused teiste õpilaste ja täiskasvanutega, esinemine kooli üritustel ja konverentsidel.

- 3) enesemääratluspädevus – õpilane mõistab ja hindab iseennast, järgib tervislikke eluviise, leiab lahendusi iseenda, oma vaimse ja füüsilise terviseiga seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: klassi ja kooli ühisüritused, huviringid, karjääriõppetunnid, klassijuhatajatunnid, arenguvestlused, nõustamine,; koostöö Rajaleidja keskusega, ekskursioonid ettevõtetesse; aineolümpiaadid, konkursid, võistlused; õpilasorganisatsioonid, õpilasesinduse kaudu õpilaste kaasamine otsustusprotsessidesse; tugiteenused; loovtööd, projektõpe; tervist edendavad üritused.

- 4) õpipädevus – õpilane kasutab õpitud, õpioskusi ja –strateegiaid erinevate olukordade ja probleemide lahendamisel; analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi; suhtub positiivselt elukestvasse õppesse ning planeerib edasiõppimist.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: õpilasi innustavad ja nüüdisaegsed õppemeetodid, infotehnoloogiliste vahendite kasutamine ainetundides, projekt- ja avastusõpe, õpitarkvarade rakendamine ainetes, õpioskuste konkursid, võistlused, praktikumid, õpitoad; koolisisesed ja õppekavavälised projektid; tugisüsteemid; edasiõppimise planeerimine karjääriõppe kaudu; aineolümpiaadid, konkursid, võistlused.

- 5) suhtluspädevus – õpilane väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt, arvestab erinevaid olukordi ja suhtluspartnereid, põhjendab oma seisukohti; loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust, kirjutab eri liike tekste, kasutab kohaseid keelevahendeid ja stiili, väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelekasutust.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: individuaalne ja meeskonnatöö õppeprotsessis; kooli kodukord, ühisüritused eakaaslaste ja täiskasvanutega; väitlus, esinemine kooli ja ülelinnalistel üritustel, aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel, konverentsidel; õigekirja järgmine kõikides õppeainetes.

- 6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – õpilane kasutab matemaatikale omast keelt, sümboliteid ja meetodeid, lahendab reaalse eluga seotud ülesandeid.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: matemaatika õpitoad, praktikumid, ainetarkvara kujundamine; nuputamine, peast arvutamine; osalemine internetipõhistel konkurssidel (pranglimine, Känguru, Kajakas); matemaatikaülesannete lõimimine ainetesse; loodusainete praktikumid, reaalinete täiendav õppimine Tartu Ülikooli Teaduskoolis, Pärnu Noorte Teaduskeskuses, Pernova Loodusmajas, programmis PÕK.

- 7) ettevõtlikkuspädevus – õpilane on loov, pakub ideid, kasutab omandatud teadmisi ja oskusi erinevate ideede elluviimiseks, näeb probleeme ja oskab neid lahendada; seab eesmärgid ja viib neid ellu; korraldab ühistegevusi, näitab initsiatiivi ja vastutab tulemuste eest, võtab riske.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: loov- ja rühmatööd, valikaine ettevõtlikkus II kooliastmes, Pärnu linna põhikooliõpilaste ettevõtlikkuslaada Jäärmark korraldamine; majandusõpetus, projektiõpe, erinevad konkursid, võistlused; tegevus õpilasomavalitsuses, õppekavavälises tegevuses, projektis Ettevõtlik kool.

- 8) digipädevus - õpilane suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Tegevused pädevuse kujundamiseks: robootika ja informaatika tunnid ja ringid, loov- ja rühmatööd, õpiülesanded –LEGO haridusuuenduse ja 3D modelleerimise õpetamine, aineolümpiaadid, konkursid, võistlused, e-õppepäevad, ülelinnalised ja rahvusvahelised projektid.

- (5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna.

Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse

kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

(7) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
- 3) matemaatika: matemaatika;
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- 6) kunstained: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus

(8) Valikõppeained on informaatika, robotika, looduse praktikum, Nuputa, inglise keele praktikum.

(9) Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, nende saavutuste kohta antakse õpilasele tagasisidet kirjalikult või suuliselt.

(10) Valdkonnapädevused ja õppeainepädevused kujunevad ning realiseeruvad läbivate teemade kaudu ja õpitulemuste saavutamisel. Valdkonnapädevused ja õpitulemused kooliastmeti kavandatakse ainekavades.

(11) Kool toetab üldpädevuste, õppeainepädevuste ning läbivate teemade lõimimise tulemusena kujundatud valdkonnapädevusi:

- 1) keele- ja kirjanduse ning kommunikatsioonipädevus - õpilane loob emakeeles suulisi ja kirjalikke tekste, oskab neid edastada ja talletada, oskab suhelda suulises ja kirjalikus vormis, väärtustab õigekirja; arendab funktsionaalset lugemisoskust ja mõistab erinevate tekstide sisu; teab ja tunneb erinevaid kommunikatsioonivahendeid, tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeaine eesti keel ja kirjandus lõiming teiste ainetega; loovtekstid, kooli aastaraamat, väitlus, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, huvitegevus, õppekavaväline tegevus, kooli ajaleht, õpe interneti keskkonnas; koostöö teiste koolidega; õppekavaväline tegevus; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 2) võõrkeelepädevus – õpilane suhtleb kõnes ja kirjas ühes võõrkeeles, loob suulisi ja kirjalikke tekste, oskab suhelda suulises ja kirjalikus vormis; tajub ja teadvustab teabekeskkonda.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeaine võõrkeeled lõiming teiste õppeainetega; loovtekstid, projektõpe, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, projekti- ja koostöö teiste koolidega Euroopas, õpe virtuaalses keskkonnas; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 3) matemaatikapädevus – õpilane kasutab matemaatilisi valemeid, skeeme, graafikuid; lahendab loogilist mõtlemist arendavaid ja reaalse eluga seonduvaid ülesandeid.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia lõiming teiste ainetega; ainetarkvara rakendamine; nuputa ja robotika ringid, olümpiaadid, konkursid, võistlused, ainenädalad; õpe virtuaalses keskkonnas; läbiv teema *Tehnoloogia ja innovatsioon*;

- 4) loodus- ja keskkonnapädevus – õpilane orienteerub loodusnähtustes, teab looduseaduspärasusi; väärtustab loodus- ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika lõiming; avastusõpe, konstruktivistlik õpe, õuesõpe, ainenädalad, olümpiaadid, konkursid, võistlused, koostöö Pärnu linna ettevõtetega, loovtööd, teadustööd, kooli konverentsid, ekskursioonid, matkad, looduslaagrid; koostöö RMKga; läbiv teema *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng*;

- 5) sotsiaalne pädevus – õpilane orienteerub lähikeskkonnas ja ühiskondlikus elus; teab ja mõistab kaasaja- ning minevikusündmusi.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete ühiskonnaõpetus, ajalugu, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, geograafia, muusika lõiming; koostööskuste kujundamine ainetundides, projektõpe Eestis ja Euroopas, kooli- ja klassivälised üritused, kodu-uurimine, loovtööd, konverentsid; läbivad teemad *Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng, Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*

- 6) kultuuri- ja kunstipädevus – õpilane orienteerub kultuuriruumis, tegeleb loomingulise eneseväljendusega, tunneb piirkondlikku ja eesti pärandkultuuri.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete kunst, kirjandus, eesti keel, võõrkeel, ajalugu, muusika, tööõpetus lõiming; koostöö Pärnu linna kunstikooliga, kunstimuuseumidega, Pärnu muuseumiga, õpilastööde näitused; kunstikonkursid, koostöö Maarja-Magdaleena Gildiga, internetipõhised konkursid ja võistlused, loovtööd;

- 7) tehnoloogiapädevus – õpilane mõistab kõrgtehnoloogia arengut, muutusi inimeste igapäevatoos ja –elus ning koolielus; on säästlik ressursside kasutaja.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete tööõpetus, loodusained, ajalugu, ühiskonnaõpetus lõiming; osalemine Pärnu linna tehnoloogiakonkursil, üleriigilistel tehnoloogiapäevadel; olümpiaadid, võistlused; erinevate organisatsioonide korraldatud tehnoloogiakonkursid; loovtööd;

- 8) kehakultuuri- ja tervisepädevus – õpilane on aktiivne tervislike eluviiside harrastaja, väärtustab sportlikku tegevust, tervislikku toitumist; teab ja tunneb turvalisusega seotud probleeme.

Võimalused pädevuse kujundamiseks: õppeainete kehaline kasvatus, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus lõiming; kooli ja linna spordipäevad, võistlused, osalemine tervislikku eluviisi propageerivates projektides (suitsuprii klass, aktiivse füüsilise liikumise projekt, tervislik toitumine), õuesõpe, matkad, ekskursioonid, laagrid, kooli olümpiamängud; läbiv teema *Tervis ja ohutus, Elukestev õpe ja karjääri planeerimine*.

§ 6. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

- (1) Õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.
- (2) Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks.
- (3) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.
- (4) Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.
- (5) Õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.
- (6) Õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärasest soovist enda identiteediselgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(7) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane- õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäihe individuaalsust.

(8) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus

(9) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(10) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(11) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.

Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(12) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

(13) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(14) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

§ 7. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses- kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel, arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- 2) aineõppes- läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlevad, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid-, klasside vahelisi- ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul- valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös- õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
  - 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle- eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- (3) Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - kool taotleb, et õpilasest kujuneb isiksus, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu ja tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad käsitlevad teemat kõikides ainetundides, tutvustades lähtuvalt õppeteemadest erinevaid elukutseid ja õppimisvõimalusi Pärnumaal ja Eestis;
- 2) klassiõpetajad tutvustavad lisaks erinevatele elukutsetele kooli töötajate tööülesandeid, korraldavad õpilastele üritusi, kus tutvutakse oma klassi vanemate elukutsetega ja tehakse õppekäike lastevanemate töökohtadesse;
- 3) õpetajad aitavad õpilasel kujundada positiivset hoiakut elukestva õppimise suhtes, innustavad õpilasi osalema kooli huvitegevuses, Pärnu linna huvikoolides ja õppekavavälises tegevuses, Pärnu Noortekeskuses;
- 4) klassijuhatajad koostöös karjäärinõustajaga korraldavad õppekäike Pärnumaa ettevõtetesse Pärnu linna praktilise õpiprogrammi PÕK toel;
- 5) klassijuhatajad korraldavad kohtumisi erinevate elukutsete esindajatega, kaasates vilistlasi ja teisi külalisesinejaid;
- 6) õpetajad innustavad õpilasi osalema võistlustel, olümpiaadidel, konkurssidel, projektides;
- 7) kool võimaldab Eesti elukestva õppe strateegia 2020 alusel süsteemset karjääriõppe- ja nõustamisteenuse kõigile III kooliastme õpilastele koostöös Rajaleidja keskusega;
- 8) kool võimaldab õpilasele koolipsühholoogi ja karjäärinõustaja teenuse.

- (4) Keskkond ja jätkusuutlik areng - kool taotleb, et õpilane kujuneb sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased osalevad erinevates keskkonnavaldkes projektides: RMK, KIK, GLOBE Eesti, Erasmus+;
  - 2) õpilased aitavad koolikeskkonda muuta keskkonnasõbralikumaks (paberi ja plastikpakendite sorteerimine, elektrienergia säästmine, koolivara hoidmine, vee säästlik kasutamine);
  - 3) keskkonna ja jätkusuutlikkuse teema on lõimitud õppeainetesse;
  - 4) õpilased osalevad erinevates keskkonnasäästlikkust propageerivates kampaaniates;
  - 5) õpetajad suunavad õpilasi Pärnu Loodus- ja Tehnikamaja ja Pärnumaa Keskkonnahariduskeskuse õpitubadesse ning osalema Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK.
- (5) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - kool taotleb, et õpilane kujuneb aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased korraldavad ülekoollisi ja ülelinnalisi üritusi;
  - 2) õpilased tegutsevad aktiivselt erinevates noorteorganisatsioonides linna ja üleriigilisel tasandil;
  - 3) õpilased osalevad heategevusprojektides;
  - 4) klassijuhatajad korraldavad ja viivad läbi koos õpilastega diskussioone päevakavalistel teemadel;
  - 5) õpilased korraldavad ülelinnalisi ettevõtlusüritusi (õpilaslaad Jäärmark).
- (6) Kultuuriline identiteet - kool taotleb, et õpilane kujuneb kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride

muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased osalevad aktiivselt pärandkultuuri kogumisel ja uurimisel ning Pärnumaa kodu- uurimiskonverentside korraldamisel;
- 2) õpetajad ja õpilased teevad koostööd erinevate rahvaste seltsidega, liitudega;
- 3) õpilased osalevad õppekava toetavate teatri-, muusika-, kino-, muuseumi-, keskkonna- ja spordiüritustel; draamaõpe.
- 4) õpilased osalevad rahvatraditsioone kandvatel üritustel (laulu- ja rahvatantsupeod, käsitöönäitused, muusikapäevad).

(7) Teabekeskond - kool taotleb, et õpilane kujuneb teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpilased oskavad vormistada erinevaid tekste, oskavad leida infot ja seda otstarbekalt kasutada ning edastada (aineõpetus, loovtööd, erinevad e-õppekeskkonnad);
- 2) õpilased toimetavad ja annavad välja kooliajalehte;
- 3) kool korraldab õppepäevi ja kohtumisi ajalehe Pärnu Postimees toimetusega.

(8) Tehnoloogia ja innovatsioon - kool taotleb, et õpilane kujuneb uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad kasutavad õppetöös erinevaid e-õppekeskkondi;
- 2) õpetajad lõimivad tehnoloogiaõpetuse õppeainetesse;

- 3) õpilased kasutavad infotehnoloogia vahendeid loovtööde, uurimistöode, esitluste koostamisel ja projektitöös;
  - 4) kool korraldab erinevaid infotehnoloogiaalaseid üritusi (robotiteater, internetipõhised võistlused).
- (9) Tervis ja ohutus - kool taotleb, et õpilane kujuneb vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) õpetajad korraldavad erinevaid tervislikke eluviise propageerivaid üritusi;
  - 2) kool alustab tegevust projektis kiusamisvaba kool;
  - 3) kool loob tingimused aktiivseks ja turvaliseks tegevuseks vahetundides;
  - 4) õpetajad teevad koostööd päästeameti ja noorsoopolitseiga.
- (10) Väärtused ja kõlblus - kool taotleb, et õpilane kujuneb kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Tegevused teema planeerimiseks ja elluviimiseks:

- 1) klassijuhatajad ja õpetajad tutvustavad õpilastele koolis kehtivaid reegleid ja norme;
  - 2) kõik kooli töötajad näitavad eeskujutähtsust ja juhivad tähelepanu viisakale ja teistega arvestavale käitumisele;
  - 3) kõik kooli töötajad teevad kooli põhiväärtusi.
- (11) Lõimingu põhimõtted:
- 1) Kool kujundab õppetegevuse ja selle tulemused tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.
  - 2) Õpetajad planeerivad lõimingu aine- ja töökavas ning korraldavad õpet ja kujundavad õppekeskkonda koostöös viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust.
  - 3) Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustakse seoste leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist, õpitut seostatakse reaalse eluga.

- 4) Lõiminguks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne, avastusõpe, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi; õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel.
- 5) Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.
- 6) Õpetajad kasutavad erinevaid lõiminguviise: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne, valdkonnasisene või valdkondade vaheline lõiming.

III ÕPPEKORRALDUS

§ 8. Õppekorralduse põhimõtted

- (1) Õppeaasta koosneb 35 nädalast, mis jaguneb kolmeks trimestriks ja koolivaheaegadeks.
- (2) Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas; kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud temadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- (3) Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on enamasti õppetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (paaristund, õppepäev, projektipäev, õppekäik, õppekavavälised õppeprogrammid Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK).
- (4) Lähtuvalt Eesti elukestva õppe strateegiast 2020, kooli hariduskonseptsioonist ja Pärnu linna gümnaasiumide õppesuundadest, pööratakse tähelepanu reaalinetele, emakeele- ja võõrkeelte ning loodusainete õpetamisele.
- (5) Õppekavas määratud kohustuslike õppeainete maht võimaldab õpilaste üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks.
- (6) I kooliastmes kasutavad õpetajad uurimusliku avastusõppe meetodikat.

- (7) II kooliastmes (alates 5. klassist) valivad õpilased erinevaid valikained (matemaatika, looduse praktikum, draamaõpetus, inglise keele praktikum, robotika, ettevõtlikkus, informaatika).
- (8) III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- (9) Kool osaleb koostööpartnerite programmis Pärnu linn kui õpikeskus PÕK ja arvestab õpinguid koolis õpetatava osana.

§ 9. Tunnijaotusplaanid

- (1) Alates 5. klassist on õpe korraldatud suunapõhiselt. Vaba tunniressurssi kasutades on II kooliastme tunnijaotusplaan koostatud rõhuasetusega matemaatikale, võõrkeeltele, loodus- ja humanitaarainetele ning III kooliastme tunnijaotusplaan rõhuasetusega reaalarvetele, võõrkeeltele ja loodusainetele.

Pärnu Mai Kooli tunnijaotusplaan												
Kooliaste		I				II				III		
Aine/klass	RÕK	1.	2.	3.	RÕK	4.	5.	6.	RÕK	7.	8.	9.
Eesti keel	19	7	6	6	11	5	3	3	6	2	2	2
Kirjandus	0				4		2	2	6	2	2	2
A-võõrkeel	3		3	4	9	4	4	3	9	3	3	3
B-võõrkeel	0				3			3	9	3	3	3
Matemaatika	10	5	4	5	13	5	5/6D*	5	13	5	5	5
Loodusõpetus	3	1	1	1	7	2	2	3	2	2		
Geograafia	0				0				5	2/1	2	2
Bioloogia	0				0				5	1/2	2	2
Keemia	0				0				4		2	2
Füüsika	0				0				4		2	2
Ajalugu	0				3		1	2	6	2	2	2
Inimeseõpetus	2		1	1	2		1	1	2	1	1	
Ühiskonnaõpetus	0				1	1		1	2			2
Muusika	6	2	2	2	4	2	1	1	3	1	1	1
Kunst	4,5	2	1	2/1	3	1	1	1	3	1	1	1
Tööõpetus	4,5	1	2	1/2		1						

Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	0				5	1	2	2	5	2	2	1
Kehaline kasv	8	2	3	3	8	3	3	2	6	2	2	2
Kokku	60	20	23	25	73	25	25/26	29	90	29	32	32
<i>Informaatika/robotika</i>							<i>I**</i>					
<i>Nuputa</i>							<i>RI</i>	<i>RI</i>		<i>RI</i>		
<i>Inglise keele praktikum*</i>							<i>VI</i>	<i>VI</i>		<i>VI</i>		
<i>Looduse praktikum*</i>							<i>LI</i>	<i>LI</i>		<i>LI</i>		
<i>Draamaõpetus*</i>							<i>HI</i>	<i>HI</i>				
<i>Ettevõtlikkus*</i>							<i>AB I*</i>					
<i>Robootika*</i>							<i>CI*</i>					
RÕK	60	20	23	25	73	25	28	30	90	30	32	32
Kool	68	20	23	25	83	25	28	30	94	30	32	32

RÕK- riiklik õppekava; sinisega on märgitud ained, mille mahtu on suurendatud; kaldkirjas on valikained (täht märgib suuna nimetust: R-reaal, V-võõrkeel, L-loodus, H-humanitaar; AB 1* ja C1* - märgib valikainet konkreetse klassis); * tärniga on märgitud aineüleised valikained; I** - kohustuslik valikaine.

(2) Kõikides kooliastmetes rakendatakse lõimitud ettevõtlus- ja majandusõpet, väljundiks on osalemine Pärnu minifirmade laadal Jäärmark.

(3) Kõik kooliastmed osalevad Pärnu linna koostööpartnerite õppeprogrammis Pärnu linn kui õpikeskus PÕK.

(4) Vaba tunniressursi kasutamine kooliastmeti ja rõhuasetuste kaupa

<i>Vaba tunniressursi kasutamine</i>	<i>I kooliaste</i>			<i>II kooliaste</i>													
					<i>R</i>				<i>V</i>			<i>L</i>			<i>H</i>		
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.	4.	5.	6.		
RÕK	8	2	4	2	10	2	4	3	2	5	3	2	5	3	2	5	3
<i>Inglise keel</i>			3	1		1	1		1	1		1	1		1	1	
<i>Matemaatika</i>		2	1	1			2	1		1	1		1	1		1	1

4.klass: avasta muutused ja toidukeemia.

- 4) LEGO matemaatika teemade rakendamine.
- 5) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: male, rahvatants, mudilaskoor, avastusõpe, Nuputa, Känguru, pranglimine, robotika algõpetus WeDo ja Ozobot komplektidega, informaatikaring suunitlusega ainealasele lõiminguks; eTwinningu ja European Scoolnet ning HITSA projektid; ettevalmistus aineolümpiaadideks,-konkurssideks, -võistlusteks.

(6) II kooliaste - rõhuasetus matemaatikale

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö ja -kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, matemaatika 2, informaatika/robotika 1, nuputa 1); 6. klassile 3 tundi (nuputa 1, matemaatika 1, ühiskonnaõpetus 1).
- 2) Rühmatunnid (10-13 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis 4 tundi rühmades ja 6. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) Alates 5. klassist on õpilastel soovi korral võimalik õppida süvendatult matemaatikat. Matemaatikahuvilistest õpilastest moodustatakse eraldi klass, kus nädalakoormus on 6 tundi. Tunnijaotusplaanis märgitud tärniga reaalsuuna 5. klassis 6D*.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: robotika, B-võõrkeel (vene keel), informaatika, õpioskused, pranglimine, ettevõtlikkus, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(7) II kooliaste - rõhuasetus võõrkeeltele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (tööõpetus, käsitöö ja kodundus 1, inglise keel; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, inglise keele praktikum 1, matemaatika 1, informaatika 1, ettevõtlikkus 1); 6. klassile 3 tundi (inglise keele praktikum 1, ühiskonnaõpetus 1, matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-20 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi.
- 3) 5. klassi õpilastel on soovi korral võimalik osaleda inglise keele üleses rühmatöös.

- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: B-võõrkeel(vene keel) 1 tund I poolaastal, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(8) II kooliaste – rõhuasetus loodusainetele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö- ja kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, loodusõpetuse praktikum 1, matemaatika 1, informaatika 1, robotika 1); 6. klassile 3 tundi (loodusõpetuse praktikum 1, ühiskonnaõpetus 1, matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-20 õpilast, B-võõrkeele rühm võidakse avada ka väiksema õpilaste arvuga): eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades ; inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi ja 6. klassile rühmades 3 tundi; B-võõrkeelt (vene/saksa k) õpetatakse 6. klassis rühmades 3 tundi.
- 3) 5. klassi õpilastel on soovi korral võimalik osaleda loodusõpetuse üleses rühmatöös.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: huvitav loodus (konstruktivistlik õpe, praktilised tööd ja katsed) 5. ja 6. klassile, vene keel; avastusõpe, õpioskused, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(9) II kooliaste – rõhuasetus humanitaarainetele

- 1) Vaba tunniressurss 10 tundi: 4. klassile 2 tundi (inglise keel 1, tööõpetus, käsitöö- ja kodundus; 5. klassile 5 tundi (inglise keel 1, draamaõpetus 1, matemaatika 1, informaatika 1, ettevõtlikkus 1); 6. klassile 3 tundi (matemaatika 1, ühiskonnaõpetus 1, draamaõpetus 1).
- 2) Rühmatunnid: eesti keelt õpetatakse 4. klassis kogu klassile 3 tundi ja 2 tundi rühmades. Inglise keelt õpetatakse 4. ja 5. klassis rühmades 4 tundi ja 6. klassile rühmades 3 tundi. B-võõrkeelt (vene/saksa k) õpetatakse 6. klassis rühmades 3 tundi.
- 3) 5. klassi õpilastel on soovi korral võimalik osaleda draamaõpetuse üleses rühmatöös.
- 4) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: näitering, vene keel, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(10) III kooliaste - rõhuasetus reaalinetele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi: 7. klassile 2 tundi (nuputa 1, geograafia 0,5, bioloogia 0,5); 8. klassile 1 tund (matemaatika 1); 9. klassile 1 tund (matemaatika 1)

- 2) Rühmatunnid (12-13 õpilast rühmas): osaliselt õpetatakse matemaatikat 8.-9. klassis 4 tundi kogu klassile ja 1 tund rühmades. Inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.-9. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: 8. klassi informaatika, 9. klassi karjääriõpetus, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(11) III kooliaste – rõhuasetus võõrkeeltele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi: 7. klassile 2 tundi (inglise keele praktikum 1, geograafia 0,5, bioloogia 0,5); 8. klassile 1 tund (matemaatika 1); 9. klassile 1 tund (matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-14 õpilast): inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.- 9. klassis 3 tundi rühmades.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: 8. klassi informaatika, 9. klassi karjääriõpetus, pilliõpe, rahvatants, lastekoor.

(12) III kooliaste – rõhuasetusega loodusainetele

- 1) Vaba tunniressurss 4 tundi : 7. klass 2 tundi (geograafia 0,5, bioloogia 0,5; loodusõpetuse praktikum; 8. klass 1 tund (matemaatika 1); 9. klass 1 tund (matemaatika 1).
- 2) Rühmatunnid (10-14 õpilast): inglise, saksa ja vene keelt õpetatakse 7.-9. klassis 3 tundi rühmades ning looduspraktikumi aineüleses rühmas.
- 3) Õppekava, õpilaste õpihuvi ja erivõimeid toetavad ringid ning rühmad: 8. klassis informaatika, bioloogia, geograafia, keemia ; 9. klassis bioloogia, geograafia, füüsika, karjääriõpetus, pilliõpetus, rahvatants, lastekoor.
- 4) Osalemine Tartu Ülikooli füüsika-keemia-bioloogia õpikodades ja erinevates rahvusvahelistes projektides.

§ 10. Valikainete ja võõrkeelte valik

- (1) Tunnijaotusplaanis on lisaks kohustuslikele tundidele rakendatud lisatunnid, mis võimaldavad klassi- ja aineõpetajatel õpitulemuste saavutamiseks kasutada süvendatud

õppeks täiendavat õppesisu ning pöörata tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste rakendamisele. Kooli eripära rõhutavad valikained on informaatika, robotika, ettevõtlikkus, matemaatika Nuputa, looduse ja inglise keele praktikumid, draamaõpetus.

(2) Lisaks kohustuslikele valikainetele on õpilastel võimalik osaleda ainekava täiendavates ringitundides, et valmistuda aineolümpiaadideks, konkurssideks ja võistlusteks.

(3) Valikainete valimise põhimõtted:

- 1) valikained lepitakse õpetajate ja juhtkonna vahel kokku hiljemalt eelmise õppeaasta aprillikuus ning otsus kinnitatakse õppeaasta viimases õppenõukogus;
- 2) õpilased valivad valikained aprillikuus ja nimekirjad kinnitatakse juunis;
- 3) õppeaasta valikainete valikud on tunnijaotusplaanis kooli kodulehel;
- 4) usundiõpetust õpetatakse riiklikus õppekavas toodud ainekava järgi; rühm avatakse 12 õpilase olemasolu korral.

(4) Koolis õpitakse A-võõrkeelena alates 2. klassist inglise keelt ja B-võõrkeelena alates 6. klassist vene või saksa keelt.

§ 11. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpetatava osana

(1) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

(2) Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

- (3) Õppekava väliseks õppeks on võimalused Pärnu Muusikakoolis, Pärnu Kunstikoolis, Pernova Loodus- ja Tehnikamajas, Pärnu Spordikoolis, Pärnu Kunstide Majas, Pärnu Noorte Teaduskeskuses ja linna teistes haridusasutustes.
- (4) Kool võib arvestada I-III kooliastme õpilastel koolivälisest õppimist õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli õppekavaga määratud õpitulemused.
- (5) Õpilane või tema vanem esitab vastava taotluse ja koolitust läbiviiva asutuse tõendi kooli direktorile õppeaasta alguseks.

§ 12. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- (1) Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis loodud järgmised võimalused:
  - 1) kool võimaldab õpilastele ainekava toetavaid ringe ja ringitunde, mis määratakse iga õppeaasta alguses;
  - 2) ringid I kooliastmele: informaatika, male, robootika, kunstiring, rahvatants, mudilaskoor;
  - 3) ringid II kooliastmele: robootika, võõrkeel, informaatika, Nuputa, pilliõpe, näitering, rahvatants, lastekoor;
  - 4) ringid III kooliastmele: karjääriõpetus, robootika, bioloogia, keemia, geograafia, füüsika, informaatika, pilliõpe, rahvatants, lastekoor;
  - 5) kool võimaldab õpilastel osaleda ainekava toetavates tegevusrühmades: avastusõpe, pranglimine, õpioskuste kujundamine;
  - 6) osalemine Pärnu linna koostööpartnerite programmis PÕK.
  - 7) osalemine erinevates programmides: Huvitav kool, „Kiusamisest vaba kool“, „Change the Kids through Sport and Support“, Ettevõtlik kool;
- (2) osalemine erinevates rahvusvahelistes projektides ja konkurssidel:
  - 1) SA Archimedes projekt „TeeMe“ ;
  - 2) eTwinningu rahvusvaheline koostööprojekt „Robots“
  - 3) Comeniuse projekt „My life-my choices“ 2013-2015;
  - 4) Nordplus Junior projekt „The role of art subjects in secondary schools and art schools in order to support the welfare and sense of community in friendship towns Vaasa and Pärnu“;

- 5) Erasmus+ projekt 2014-2016 „Exploring Different Methods of Science Teaching to increase Student Motivation and promote Scientific Literacy“;
  - 6) Erasmus+ projekt 2014-2016 „Creative classroom“;
  - 7) Erasmus+ projekt ATS 2020 (The Assessment of Transversal Skills 2020);
  - 8) Code Week, rahvusvaheline programmeerimisenädal 2015/2016 ja 2016/2017;
- (3) Norra ja Eesti ühisprojekt LP „Learning environment and pedagogical analysis“
Õpikeskkond ja pedagoogiline analüüs Pärnu, Tartu ja Viljandi õpetajatele alates 2015/2016. õppeaastast;
- (4) Üleriigilised projektid:
- 1) Samsung Digipöörde projekt 2015/2016;
  - 2) Teadusagentuuri projekt „Väike teadlane“ 2016;
  - 3) EeNeti joonistusvõistlus „Eesti“ 2015/2016 ja 2016/2017 ;
  - 4) FLL rahvusvaheline robootika võistlus-näitus Lego WeDoga Eestis 2014/2015 ja 2015/2016;
  - 5) HITSA „Arvuti teel juhitavad seadmed õppetöös“ 2014/2015;
  - 6) Eesti 2.0 projekt „3D printerid 50-sse kooli“
  - 7) HITSA õpilastetööde konkurss 2014/15, 2015/2016;
  - 8) Kooditund 2015/2016 detsember;
  - 9) eTwinning „Prügihundid ajavad jälgi“ 2015/2016;
  - 10) Robotexi joonistusvõistlus ja meisterdamiskonkurss 2016/2017;
  - 11) Digiprojekt „Nutitund igasse kooli“;
  - 12) Keskkonnainvesteeringute Keskuse projekt „Loodusega sõbraks“;
  - 13) Matetalgud 2014/15 ja 2015/16.
- (5) Pärnu linna projektid, konkursid:
- 1) Avastusõppe rahvusvaheline konverents“ 2015;
  - 2) „Scrabble“ 2015;
  - 3) „Õppimine on vahva“ LEGO Matemaatika projekt 2016;
  - 4) Ettevõtluslaat „Jäärmark“ 2014/2015;
  - 5) „Digiralli-Tralli-Nuti-Kalli“ digimäng koolidele 2015/2016;
  - 6) MTÜ Pärnu Mai Kooli projekt „Pinksilauad kooli“.

§ 13. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord (lisa 1)

- (1) III kooliastmes teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. milleks on õpilasuurimus, projekt, muusikateos, kunstitöö, kirjandusteos või praktiline töö. Praktiline töö võib olla veebileht, käsitöö, e-portfoolio, õppematerjali koostamine, herbaarium, temaatilise ajalehe väljaandmine vm.
- (2) Loovtööna ei piisa ainuüksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, et loovtöö on läbivatest teemadest lähtuv.
- (3) Loovtöö on juhendatud õppeprotsessis, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.

Loovtöö korraldamise põhimõtted:

- 1) loovtöö teema valib õpilane 8. klassis hiljemalt 1.novembriks, loovtöö kaitsmine toimub 8. klassis mais;
- 2) loovtöö koostamise ajakava täpsustatakse iga õppeaasta alguses;
- 3) loovtöö korraldamise põhimõtteid tutvustatakse õpilastele õppeaasta alguses;
- 4) loovtöö koostamise juhend on avalikustatud kooli kodulehel;
- 5) loovtöö temaatika pakub kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased;
- 6) loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt;
- 7) loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.
- 8) loovtöö korraldus on esitatud kooli õppekava lisana. Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitatakse iga õppeaasta talvevaheaja alguseks direktori käskkirjaga.

§ 14. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti

(1) Laste liikluskasvatus ja selle eesmärk:

- 1) Laste liikluskasvatus on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks;
- 2) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda; kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja

ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina; kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt

(2) Soovituslikud teemad kooliastmeti:

- 1) I kooliastmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. I kooliastmes õpitakse liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud õppematerjalide abil.
- 2) Eesmärk: ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses; oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

(3) I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) Teab hädaabi numbrit 112 ja oskab ohust teatada;
- 2) kirjeldab ohtusid oma kooliteel, põhjendab ning selgitab ohtude vältimist kooliteel;
- 3) kasutab ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 4) käitub viisakalt ühissõidukeis, ületab ohutult sõiduteed;
- 5) valib jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutu kooha;
- 6) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 7) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 8) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 9) eristab ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

(4) II kooliastmes (4.–6. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. II kooliastmes õpitakse liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud õppematerjalide abil.

- 1) Eesmärk: õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel. Ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste loimimine. (Laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised õppused jne).

(5) II kooliastme lõpuks õpilane väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust. Oskab:

- 1) ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 2) ohutult evakueeruda koolist;
- 3) kasutada tulekustutustekki;
- 4) käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 5) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 6) käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 7) hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 8) valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 9) hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 10) leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- 11) kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.
- 12) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).

(6) III kooliastmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

(7) Eesmärk: õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel; ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusalased õppused.

(8) III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed;
- 5) kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 6) leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega
- 7) kirjeldada ohutu teekonna valiku põhimõtteid.
- 8) on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.
- 9) teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 10) teab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 11) teab ohutusalastest kampaaniatest ja annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.

(9) Liikluskasvatuse läbiviimine koolis:

- 1) liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhatajatundides ja kajastatakse aine- ja töökavades;
- 2) klassi- ja ülekoolilised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis, nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond;
- 3) kooli õppekava ning kooli üldtööplaani liikluskasvatuse osa koostamisel arvestatakse lapse iga ja tema rolle liikluses;

(10) Õpilaste ettevalmistamine jalgrattaga sõitmise õiguse saamiseks:

- 1) Jalgratta juhiloa taotlemiseks vajalikud teadmised ja oskused omandavad soovijad koostöös autokooliga;

- 2) Jalgratturi koolituse kavandamisel lähtume liiklusalastest õigusaktidest, mille alusel on õpilasel võimalik taotleda jalgratta juhtimise õigust;
- 3) Jalgratta juhiloa taotlemiseks vajalikud teadmised ja oskused võivad õpilased omandada ka kodus lapsevanema juhendamisel;
- 4) Jalgratturi eksamineerimine ja neile juhilubade väljaandmine toimub õigusaktidega kehtestatud korras autokoolis.

§ 15. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus (lisa 2)

(1) Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, anda tagasisidet õpitulemustest, innustada õpilasi sihikindlalt õppima ja suunata edasise haridustee valikul.

(2) Hindamise korraldus:

- 1) teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse viiepallisüsteemi;
- 2) kehalises kasvatuses, kunsti- ja muusikaõpetuses ning tehnoloogias ja käsitöös arvestatakse õpitulemuste hindamisel õpilase individuaalset arengut;
- 3) õpilase hindamine on sätestatud kooli hindamiskorras, mis asub kooli veebilehel;
- 4) hindamisest teavitamine on sätestatud kooli kodukorras;
- 5) koolis rakendatakse õpilase hindamisel enesehindamist arenguvestluste kaudu;
- 6) koolis rakendatakse kujundavat hindamist õpilase mitmekülgse arengu eesmärgil, kujundava hindamise põhimõtted on sätestatud kooli hindamisjuhendis;
- 7) 1. klassis kasutatakse hindamisel kõigis õppeainetes suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid;
- 8) individuaalse õppekava korral sätestatakse õpitulemuste saavutamiseks hindamise erisused;
- 9) aineõpetaja fikseerib hindamise põhimõtted ainekavas;
- 10) kool annab vanemale õpitulemustest tagasisidet kolm korda õppeaastas e-kooli ja klassitunnistuse kaudu ja üks kord õppeaastas arenguvestlusel;
- 11) õpilasel ja vanemal on õigus saada teavet hindamise korralduse ja hinnete kohta. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest

teavitamise ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatud kooli hindamise korralduses (Lisa 2)

(3) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid. Nõuded õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras.

(4) Kujundav hindamine:

- 1) keskendub õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega;
- 2) õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada oskust eesmärke seada ja oma õppimist ning käitumist hinnata.

(5) Kokkuvõtvad hinded, täiendav õppetöö, järgmisse klassi üleviimine, põhikooli lõpetamine:

- 1) kokkuvõtvad hinded on trimestri ja aastahinded;
- 2) kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta kolm korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras;
- 3) ühe nädalatunniga õppeaines hinnatakse kokkuvõtva hindega 1.-4 klassides kord aastas;
- 4) ühe nädalatunniga õppeaines hinnatakse kokkuvõtva hindega 5.-9. klassides kaks korda aastas II ja III trimestrite lõpus;
- 5) õpilast ja vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest e-kooli või klassitunnistuse kaudu;
- 6) kui õppeaine trimestrite hinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“;
- 7) õpilasele, kellel on veerandi- või poolaastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või hinne on jäetud välja panemata, koostatakse selles aines individuaalne õppekava või määratakse muu tugisüsteem, et omandada nõutavad teadmised ja oskused;
- 8) kokkuvõtvate hinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama; järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne kolmanda trimestri lõppu;

- 9) õpilane, kes jäetakse täiendavale õppetööle, täidab õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada nõutavad teadmised ja oskused; täiendav õppetöö viiakse läbi pärast kolmandat trimestrit;
- 10) õppenõukogu põhjendatud otsuse alusel võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamal õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei andnud tulemusi, individuaalse õppekava ja tugisüsteemide rakendamine ei ole otstarbekas; õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase vanema või seadusliku esindaja;
- 11) õppenõukogu põhjendatud otsusega võib klassikursust kordama jätta ka õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal ainesel aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, õppenõukogu kaasab otsustamisse õpilase vanema või seadusliku esindaja;
- 12) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvates ainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle;
- 13) individuaalse õppekava järgi õppivale õpilasele on järgmisse klassi üleviimisel erisused, mis määratletakse individuaalses õppekavas.

§ 16. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

(1) Kool korraldab õpilaste arengu toetamist kolmel tasandil:

- 1) I tasand - kõikide õpilaste arengu toetamine;
- 2) II tasand - HEV-õpilaste arengu toetamine kooli otsusel;
- 3) III tasand - HEV-õpilaste arengu toetamine nõustamiskomisjoni soovitusel.

(2) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Selgitavad välja õpilase võimete ja annete arendamiseks tema individuaalsed õpivajadused, aitavad valida sobivad õppemeetodid, korraldavad vajadusel diferentseeritud õpet.

(3) Kool tagab õpilastele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise ka väljaspool õppetunde.

- (4) Õpilasele, kelle trimestri hinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang, kellel on jäetud hinne välja panemata või kellel mõnel muul põhjusel on tekkinud mahajäämus õpitulemuste saavutamiseks, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- (5) Kool tagab õpilasele vähemalt eripedagoogi (sealhulgas logopeedi), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi *tugispetsialistid*) teenuse.
- (6) Õpilase arengu toetamiseks korraldab kool temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestluse, mille korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.
- (7) Õpilaste arengu toetamist, HEV-õpilase õppe korraldamist, tugispetsialistide ning andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate ning lapsevanemate (edaspidi *vanem*) vahelist koostööd koolis koordineerib direktori otsusel õppealajuhataja/haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi *HEV-koordinaator*).
- (8) Järelevalvet kooli tugisüsteemi toimimise üle teostab HEV-koordinaator koostöös kooli direktoriga.
- (9) I tasand - kõikide õpilaste arengu toetamine
- 1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilaste arengut ja toimetulekut koolis ja klassis ning kohandavad õpet vastavalt õpilaste vajadustele.
  - 2) Õpetajad selgitavad õpilaste võimete ja annete arendamiseks välja nende individuaalsed õpivajadused ning rakendavad õppija arengut toetavaid õppemeetodeid.

(10) Õpilaste individuaalse arengu toetamine koolis:

1) Koolivalmiduskaart

Lasteaia õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

Eesmärk: lapse arengu jälgimine ning erivajaduste ja koolis toimetuleku varajane märkamine, õppe diferentseerimine ja tugiteenuste kiirem rakendamine.

Rakendamine: koolivalmiduskaart esitatakse I klassi õpetajale augustis lastevanemate koosolekul.

2) Õppetöö diferentseerimine ja individualiseerimine klassis

Õpilase arengu jälgimine ja kirjeldamine toimub rühma- või klassitöö tingimustes, vastavalt vajadusele õpetaja diferentseerib ja individualiseerib tegevusi/õpetust ning nõustab ja juhendab vanemat. Kirjeldus on sobiv materjal ka arenguvestluste läbiviimiseks.

Eesmärk: õpi- ja erivajaduste esmane märkamine ja õpilaste toetamine.

Rakendamine: õpiülesannete diferentseerimine, modifitseerimine, individualiseerimine tunnis.

3) Õpetajate konsultatsioonid

Õpilaste täiendav pedagoogiline juhendamine ja individuaalne järeleaitamine.

Mõeldud õpilastele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel.

Eesmärk: positiivsete õpitulemuste saavutamine.

Rakendamine: õpilastele, kellel on tekkinud ajutine mahajäämus ühes või mitmes õppeaines.

Konsultatsioonitunnid on kohustuslikud õpilasele, kellele on antud tugiõppeleht.

4) Õppekeskkond ja pedagoogiline analüüs

Koolis rakendatakse õppekeskkonna ja pedagoogilise analüüsi meetodina LP-mudelit, milles osaleb kogu koolipere ja mis aitab leida lahendusi erinevatele õpi- ja käitumisprobleemidele.

Eesmärk: LP mudeli kui kooliarendusstrateegia kasutamise eesmärk on luua koolis hea õppekeskkond. LP mudel tõstab õpetajate pädevust õpilaste õppimis- ja käitumisprobleemide ennetamisel ja vähendamisel.

Rakendamine: vajaduspõhiselt.

5) Arenguvestlus

Õpilase õpi- ja käitumisprobleemide esmane märkaja on klassi- või aineõpetaja.

Vestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja, õpilase vanem, kui õpilane on andnud selleks nõusoleku. Vajadusel võib kaasata teisi koolitöötajaid, tugispetsialiste ning õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse esindajaid. Andekate õpilastega arenguvestluse läbiviimisel võib kaasata vajadusel ka aineõpetajaid.

Eesmärk: õpilase positiivse arengu toetamine.

Rakendamine: üks kord õppeaastas või juhtumipõhine.

6) Pikapäevarühm

Pikapäevarühma võetakse õpilane ja arvatakse sealt välja direktori otsusega ja lapsevanema taotluse alusel või alaealiste mõjutusvahendite seaduses sätestatud juhul alaealiste komisjoni otsuse alusel. Kool moodustab pikapäevarühmad koostöös koolipidajaga. Pikapäevarühmas osalevad I-IV klassi õpilased.

Eesmärk: õppetööst vaba aja sisustamine, koduste õpiülesannete täitmine, andekate kui ka õppetöös mahajäävate õpilaste individuaalne juhendamine, osalemine huvitegevuses ning kooli hariduskontseptsioonist ja Huvitava Kooli põhimõtetest lähtuvates haridusuuenduslikes õpivormides (avastusõpe, LegoMatemaatika).

Rakendamine: pikapäevarühma tunnid toimuvad üldjuhul pärast õppetundide lõppu direktori kehtestatud töökorralduse ja päevakava alusel.

7) Tugiõpe

Ettepaneku tugiõppes osalemiseks teeb aineõpetaja, klassijuhataja, HEV-koordinaator, soovi võib avaldada ka lapsevanem. Lapsevanemat teavitatakse õpilase osalemisest tugiõppes e-kooli või õpilaspäeviku kaudu.

Eesmärk: õpioskuste kujundamine.

Rakendamine: tugiõpe toimub aineõpetajate konsultatsioonitundide ajal. Õpilasele antakse tugiõppe leht, kuhu aineõpetaja märgib tugiõppe tulemuslikkuse.

Klassijuhataja annab üks kord kuus ülevaate oma klassi õpilaste tugiõppe toimimisest ja tulemustest õppealajuhatajale.

8) Koduõpe vanema taotlusel

Koduõpet vanema taotlusel võimaldab kool juhul, kui vanem soovib iseseisvalt korraldada lapse õppetööd ja selleks on põhjendatud vajadus.

Eesmärk: õppijale võimaldatakse mugavaim õpikeskkond kas kodus või koolis riiklikus õppekavas sätestatud õpipädevuste saavutamiseks.

Rakendamine: koduõppe rakendamiseks esitab vanem kooli direktorile põhjendatud taotluse.

Koduõpet vanema taotlusel korraldab ja finantseerib vanem, kes vastutab ka õpitulemuste saavutamise eest. Kool võimaldab õpilasel kasutada tasuta vähemalt kooli õppekava läbimiseks vajalikke õpikuid, tööraamatuid, töövihikuid ja töölehti.

9) Täiendav õppetöö

Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja

oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.

Täiendav õppetöö määratakse õppeainetes, kus õpilane pole saavutanud positiivseid õpitulemusi ning aastahinne on “puudulik” või “nõrk”.

Eesmärk: positiivsete õpitulemuste saavutamine.

Rakendamine: täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu.

10) Kiusamisest vaba kool

Kiusamisest vabaks on ennetav metoodika, mille eesmärk on luua algklasside laste vahel üksteist arvestav ja kaasav suhe. Kiusamist ennetav käitumiskultuur on, kus suhtutakse üksteisesse sallivalt ning austavalt, kus lapsed hoolivad üksteisest, kiusamise korral sekkuvad ja kaitsevad kaaslast, kes seda ise ei suuda.

Eesmärk: kiusamise ennetamine, varane õpilaste probleemide märkamine, tekkinud konfliktsituatsioonide lahendamine õpilaste vahel.

Rakendamine: juhtumipõhine. Metoodikat rakendavad õpetajad on läbinud vastava koolituse.

11) Käitumise tugikava

Käitumise tugikavaga toetatakse õpilast, kelle õpiraskused tulenevad otseselt käitumisprobleemidest. Ettepaneku käitumise tugikava kaardi avamiseks teeb HEV-koordinaator, klassijuhtaja, koolipsühholoog, koolisotsiaalnõustaja.

Eesmärk: õpilase käitumisprobleemide lahendamine ja õpilaste eneseanalüüsi oskuste tõstmine.

Rakendamine: rakendatakse õpilasele, kes eirab korduvalt kooli kodukorra reegleid, kelle käitumisprobleemide tõttu on häiritud tunni töörahu.

(11) II tasand - hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

- 1) HEV-õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega õpetajad), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

- 2) Õpilase andekust käsitletakse käesoleva seaduse tähenduses haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.
- 3) Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid. Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse ka litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.
- 4) HEV-õpilase õppe korraldamisel lähtub kool kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.

(12) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus kooli otsusel

- 1) Direktori või tema volitatud HEV-koordinaatori otsusel võib HEV-õpilasele rakendada tugimeetmeid, mille rakendamise eelduseks ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus. Tulenevalt eelnevast rakendab kool järgmisi HEV-õpilaste arengut toetavaid tugimeetmeid:
- 2) Individuaalse arengu jälgimise kaart
HEV-õpilase arengu hindamise tulemused, õpetajate, tugispetsialistide soovitused, uuringute tulemused, nõustamiskomisjoni soovitused dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.
Ettepaneku kaardi avamiseks teeb kooli eripedagoog, logopeed, klassijuhataja või HEV-koordinaator.
Eesmärk: õpilase arengu jälgimine, positiivse arengu toetamine.
Rakendamine: rakendatakse HEV-õpilastele, kaardi täitmise eest vastutavad isikud määrab direktor.
- 3) Individuaalne õppekava
Individuaalne õppekava (edaspidi *IÕK*) on hariduslike erivajadustega õpilasele

koostatud õppekava, milles kirjeldatakse õpilasele vajalikke tingimusi võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK võib koostada ühes või kõikides õppeainetes mistahes klassis õppivale õpilasele. IÕK koostamist koordineerib HEV-koordinaator. Õppekava koostab aineõpetaja, õpitulemuste saavutamiseks kasutab õpetaja õppimist toetavat hindamist. IÕK koostamisel on vajalik lapsevanema nõusolek. IÕK kinnitab kooli direktor.

Eesmärk: soovitud õpitulemuste saavutamine või õpilase eriandekuse toetamine.

Rakendamine: rakendatakse andekale õpilasele, õpiraskustega õpilasele, õppekeelest erineva kodukeelega õpilasele, väikeklassis õppivale õpilasele, tundeelu-, käitumis- ja suhtlemisprobleemidega õpilasele, tervislikel põhjustel koduõppel õppivale õpilasele.

4) Õpiabirühmad logopeedilise ja eripedagoogilise abi saamiseks

Õpiabirühm on moodustatud HEV-õpilastele, kellele ei ole võimalik nende erivajadusest tulenevalt õpet korraldada ja tugiteenust tagada tavaklassis.

Õpiabirühma võetakse ajutiste ainealaste õpiraskustega ja välja kujunemata õpioskustega õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile, õppe diferentseerimisele ja individualiseerimisele ei suuda täita õppekava nõudeid. Samuti võetakse vastu õpilased, kellel on käitumisprobleemid ja vajadus eripedagoogilise või logopeedilise abi saamiseks.

Eesmärk: kõnepuute korrigeerimine, kognitiivsete oskuste arendamine, õpivilumuste kujundamine.

Rakendamine: õpiabitunnid toimuvad vastava ainetunni ajal, milles õpilasel esineb raskusi, vajadusel viiakse tunde läbi ka pärast õppetunde. Õpiabirühma võetakse individuaalse arengu jälgimise kaardi ja vanema avalduse alusel, HEV-koordinaatori ja eripedagoogi (logopeedi) ettepanekul ja kooli direktori otsusel.

5) Abiõpetaja

Abiõpetaja toetab HEV-õpilast individuaalselt ja/või õppetundides koos aineõpetajaga.

Eesmärk: õpi- ja käitumisraskustega õpilaste individuaalne õpetamine ja juhendamine.

Rakendamine: rakendatakse õpiraskustega õpilastele, kellel on mahajäämus üksikus või mitmes õppeaines ja kellel on käitumisprobleemid.

(13) Õppekeelest erinev kodune keel

- 1) Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena“ ainekava alusel.
- 2) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.
- 3) HEV-õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada tunnijaotusplaanis toodud lisatundide ressursi.

(14) Andekate õpilaste toetamine

- 1) Andeka õpilase väljaselgitamisele ja erivajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad, ringijuhid, tugisüsteemi spetsialistid, klassijuhatajad ja juhendajad.
- 2) Lisatöö tunnis: keerukama raskusastmega ja ainekava laiendavad ülesanded, kaasahaaramine ainetundides (õpilane suunatakse omandatud materjali rakendama ja näiteid välja töötama, mahajääjat aitama, tasemelt tugevamaid ja loovuse rakendamist nõudvaid ülesandeid lahendama); edukas õpilane aitab õpetajat lisamaterjalidega tunni ettevalmistamisel.
- 3) Tunniväline toetamine: õpetaja edastab infot õpilastele väljaspool kooli toimuvatest ainealastest üritustest, tunniväline tegevus (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid jms), ettevalmistav töö aineolümpiaadideks, konkurssideks, huvikool, teaduskool, projektiõpe, osalemine koolivälistel ainealastel üritustel, võistlustel, konkurssidel, loovtööd kunstide valdkonnas, iseseisev töö raamatukogus või juhendaja juures, lisalektüüri lugemine populaarteaduslikest raamatutest, teaduskirjandusest ja perioodikast.
- 4) Andekate õpilaste puhul rakendatakse vajadusel individuaalset õppekava ja teisi koolis toimivaid tugiteenuseid. Tööd andekatega koordineerib HEV-koordinaator.

(15) III tasand - hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine nõustamiskomisjoni soovitusel

- 1) Kui koolis rakendatud tugimeetmed ei ole andnud soovitud tulemusi, suunatakse HEV-õpilane nõustamiskomisjoni, kes annab soovitusi õppevormi asendamiseks või õpitulemuste vähendamiseks, kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele individuaalse õppekava rakendamiseks.
Eesmärk: HEV-õpilastele sobivaimate õppevormide soovitamine, eriõpetuse ja tugiteenuste rakendamine, nõustamiskomisjoni ja uuringus osalenud spetsialistide

soovituste arvestamine.

Rakendamine: tervislikel põhjustel koduõpe, IÕK või individuaalne ainekava, soovitatakse õppimist tava- või eriklassis või vastava spetsiaalsusega erikoolis.

Taotluse nõustamiskomisjonile esitab õpilase vanem või vanema nõusolekul kooli direktor.

2) Koduõpe tervislikel põhjustel

Koduõpet tervislikel põhjustel rakendab kool vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni otsusel. Terviseseisundist tulenev koduõpe määratakse õpilasele, kelle tervislikust seisundist tulenevad hariduslikud erivajadused ei võimalda osaleda kooli ruumides toimivas õppetöös. Otsuse tervislikel põhjustel koduõppe rakendamise kohta teeb kooli direktor käskkirjaga.

3) Väikeklass

Õpilase üleviimine väikeklassi toimub nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul. Väikeklassis kasutatakse erivajaduse spetsiifikast tulenevat eripedagoogilist õppemetoodikat ja luuakse soodne õpikeskkond õpilastele, kelle psüühiline seisund takistab õppimist suurema arvuga õpilastega klassis.

4) Õpilaskodusse ja erikooli suunamine

Nõustamiskomisjoni pädevuses on määrata erivajadustega õpilasele võimetekohane õppekava või õppevorm ning suunata erivajadustega õpilane lapsevanema (hooldaja) nõusolekul sanatoorsesse kooli, erivajadustega õpilaste kooli, klassi või õpilaskodusse.

(16) Koolis rakendatakse järgmisi tugiteenuseid ja –meetmeid:

1) Koolipsühholoogi teenus

Ettepaneku nõustamiseks teeb klassijuhataja, HEV-koordinaator; nõustamine võib toimuda ka õpilase või lapsevanema soovil.

Eesmärk: õpilaste arengu toetamine koostöös õpetajate, vanemate ja teiste erialade spetsialistidega. Õpilaste arengut mõjutavate tegurite hindamine (testimine, vaatlemine, analüüsimine) ja nõustamine. Psühholoog tegeleb õpiraskustega, kohanemis-, käitumis- ja emotsionaalsete probleemidega õpilastega. Osaleb kooli tugigrupi koosolekutel ja tugikomisjoni koosolekutel.

Rakendamine: juhtumipõhine.

2) Koolisotsiaalnõustaja teenus

Ettepaneku nõustamiseks osalemiseks teeb klassijuhataja, tugispetsialist, HEV-

koordinaator või lapsevanem, nõustamine võib toimuda ka õpilase enda soovil.

Eesmärk: õpilaste koolikohustuse mittetäitmise ja põhihariduseta koolist väljalangemise ennetamine, õpi-, käitumis- ja kohanemiskeskuste ning koolivägivalla ja sotsiaalse tõrjutuse küsimustega tegelemine. Osaleb koostöövõrgustikes koolis ja väljaspool kooli, teeb koostööd kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonna, lastekaitse, alaealiste komisjoni ja noorsoopolitseiiga.

Rakendamine: juhtumipõhine.

3) Logopeed/eripedagoogi teenus

Ettepaneku eripedagoogi poole pöördumiseks teeb klassijuhataja, õpetaja, HEV-koordinaator.

Eesmärk: suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise arendamine, logopeedilist abi vajavate õpilaste uurimine ja väljaselgitamine, logopeediline nõustamine, kõne korrigeerimine. Osaleb tugigrupi koosolekutel ja tugikomisjonis

Rakendamine: juhtumipõhine.

4) Meditsiinilise abi teenus

Õpilasele osutatakse koolitervishoiuteenust, mille hulka kuuluvad õe tegevused.

Koolis töötav meditsiiniõde teeb koostööd kooli tugigrupiga, vajadusel osaleb tugigrupi koosolekutel. Kooli meditsiiniõde teeb koostööd tervishoiuasutustega, kui selleks on vajadus.

Eesmärk: koolis töötav meditsiiniõde osutab esmast meditsiiniabi, vajadusel nõustab õpilasi ja vanemaid.

Rakendamine: juhtumipõhine; rakendatakse õpilasele, koolitöötajale, kellel esineb terviseprobleeme.

5) Kool tagab õpilastele järgmised tugimeetmed:

- 1) hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamine alates 1. klassist;
- 2) õpiabi matemaatikas ja eesti keeles 1.- 4. klassi õpilastele;
- 3) õpiabi matemaatikas 5.- 9. klassi õpilastele;
- 4) õppe korraldamine väikeklassi tingimustes HEV-õpilastele;
- 5) tugiõpe aineõpetajate toel konsultatsiooni tundides;
- 6) individuaalse õppekava rakendamine.
- 7) õpilaste toetamine aineriingides.

(17) Tugiteenuste ja -meetmete rakendamise ning hindamise põhimõtted

- 1) Tugiteenuste ja -meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilastega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.
- 2) Tugiteenuste ja -meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kaks korda õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused individuaalse jälgimise kaardil.
- 3) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV-koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; ettepanek täiendavaks õppetööks; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine; eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.
- 4) Tugimeetme rakendamisest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras.

(18) Koostöövõrgustikud

1) Kooli tugikomisjon

Kooli tugikomisjoni (kasvatuskomisjoni) kuuluvad HEV-koordinaator, sotsiaalnõustaja(d), eripedagoog, koolipsühholoog, eripedagoog/logopeed, õppealajuhataja(d), vajadusel aineõpetaja(d) ja klassijuhataja. Tugikomisjoni kokkukutsumise võib algatada direktor, HEV-koordinaator, õppealajuhataja, koolipsühholoog, sotsiaalnõustaja või klassijuhataja. Tugikomisjoni kaasatakse õpilane koos vanemaga. Tugikomisjoni koosolekud toimuvad üks kord trimestris, vajadusel kutsutakse kokku erakorraline komisjon.

Eesmärk: õpilasega tekkinud probleemolukorra/juhtumi lahendamine.

Rakendamine: rakendatakse õpilastele, kelle puhul tugiteenused ja -meetmed (tugiõpe, psühholoogi nõustamine/vestlus/, käitumise tugikava määramine vms) ei ole andnud tulemusi, kellel on 20 või enam põhjusetat puudumist, 20 või enam märkust e-koolis, esinevad korduvad käitumisprobleemid, madalad õpitulemused ja pidev kooli kodukorra reeglite eiramine.

- 2) Õpilaste toetamiseks on koolis moodustatud tugigrupp, kuhu kuuluvad eripedagoog/logopeed, psühholoog, sotsiaalnõustajad, õpiabirühma õpetaja, vajadusel meditsiiniõde. Tugigrupi koosolekud toimuvad üks kord nädalas, vajadusel kutsutakse kokku erakorraline koosolek. Kaasatakse Rajaleidja keskuse spetsialiste ja

teisi spetsialiste (lastepsühhiaater, noorsoopolitsei, ohvriabi töötaja ja lastekaitsepetsialist). Koosolekud protokollitakse ja säilitatakse kooli Intraneti keskkonnas HEV kaustas. Tugigrupi koosolekut juhib kooli HEV-koordinaator. Eesmärk: info jagamine tugigrupi liikmete vahel, ennetustöö, tugigrupi meeskonna koostöö koordineerimine.

- 3) Koostöö erinevate komisjonide ja partneritega: alaealiste komisjon; noorsoopolitsei; sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad; Pärnu Haigla perearstid, psühholoogid, psühhiaatrid; Pärnu Õppenõustamiskeskus, Rajaleidja keskus ja teised tugikeskused; huvikoolid ja noortekeskused; MTÜ-d ja erinevad projektid.

§ 17. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

(1) Karjääriteenust koolis korraldab karjäärikoordinaator koostöös Rajaleidja keskusega.

(2) Karjäärikoordinaatori määrab kooli direktor. Karjäärikoordinaator koostab koostöös aineõpetaja ja klassijuhatajatega kooli karjääriteenuste korralduse kava ja tegevuskava, mis on kättesaadav kooli kodulehel.

(3) Karjääriteenust osutavad karjäärikoordinaator, sotsiaalpedagoog ja huvijuht.

Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:

- 1) suuna või valikainete valikul,
- 2) oma tuleviku ja karjääri planeerimisel,
- 3) kui õpilane kahtleb oma valitud suuna sobivuses,
- 4) individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta,
- 5) õppekavavälise tegevuse või õppimise otsimise kohta,
- 6) eneseanalüüsi koostamisel,
- 7) vestlusteks valmistumisel või gümnaasiumisse astumiseks.

(4) Tulenevalt huvijuhi pädevusest on huvijuht abiks õpilastele, et

- 1) toetada nende osalemist erinevates noorteprojektides ja -programmides ning rahvusvahelises suhtluses;
- 2) olla õpilase usaldus- ja kontaktisikuks suhetes täiskasvanute maailmaga;

- 3) vahendada õpilastele vajalikku informatsiooni vaba aja tegevuse ja kutsesuunitluse alal;
  - 4) toetada õpilasi eluaegse õppe põhimõtte väärtustamisel.
- (5) Lähtuvalt Elukestva õppe strateegiast 2020 võimaldatakse kõigile III kooliastme õpilastele
- 1) karjääriteenuse kättesaadavus lõimingu, õppekavavälise tegevuse, individuaalnõustamise ja arenguvestluse kaudu;
  - 2) osalemine karjääripäevadel ja –nädalatel, ekskursioonidel ettevõtetesse ja asutustesse; koostöö Rajaleidja keskusega.

§ 18. Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- (1) Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras. Teavitamisel järgib kool „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatud.
- (2) Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet:
  - 1) koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta;
  - 2) trimestri jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast iga trimestri algul;
  - 3) planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest annab õpilastele ja lastevanematele ülevaate kooli üldtööplaani või sündmuste kalendri;
  - 4) õpilased ja vanemad saavad teavet kooli veebilehelt, E-kooli ja kooli ajalehe kaudu ning infostendidelt;
  - 5) vanemad saavad teavet kaks korda õppeaastas toimuvatel lastevanemate üldkoosolekutel ja klassikoosolekutel. Samuti toimuvad õpetajate ja lastevanemate vahelised kokkuleppelised kõnetunnid ja ümarlauavestlused erinevate spetsialistide kaasamisega;
  - 6) õpilase arengut ja toimetulekut koolis jälgivad klassi- ja aineõpetajad ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele; aineõpetaja, klassijuhataja ja lapsevanem koostöös HEV koordinaatoriga selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valivad neile sobivad õppemeetodid ning sobivad õppevormid;

- 7) kool tagab õpilasele tugiteenused vastavalt vajadustele ja võimalustele.
- 8) kool korraldab õpilaste ja lastevanemate teavitamist edasiõppimise võimalustest ja tagab õpilaste karjääriteenuse kättesaadavuse, mis toimub karjääriõpetuse tundides, koostöös Rajaleidja keskusega ja individuaalselt.
- 9) õpilaste õigused ja kohustused on sätestatud kooli kodukorras, mis on avalikustatud kooli veebilehel.
- 10) kool avalikustab kooli vastuvõtutingimused ja korra oma veebilehel.

§ 19. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- (1) Õpetajad osalevad õppetoolide töös. Õppetooli tegevust koordineerib õppetooli juht.
  - 1) Koolis on kuus õppetooli: algklassid, reaal- ja loodusained, humanitaar- ja sotsiaalsained, võõrkeeled, kunstained ja kehaline kasvatus.
  - 2) Õppeaasta lõpus esitatakse juhtkonnale õppetooli aruanne, mis koosneb järgmistest osadest: koosseis, täiendkoolitused, õppeaasta eesmärgid ja õppeaasta tulemused, osalemine projektides, koostöö (ainekomisjoni siseselt, ainekomisjonide vahel, teiste huvigruppidega), üldine hinnang õppetooli tööle.
- (2) Õpetajad osalevad arengukava koostamise ja sisehindamise töörühmades.
  - 1) Koolis on viis töörühma: personali juhtimine, koostöö huvigruppidega, eestvedamine ja juhtimine, õppe- ja kasvatustöö ja ressursside juhtimine. Töörühma tegevust koordineerib töörühma juht.
- (3) Õpetajad teevad koostööd digipöörde projektides ja digimaterjalide koostamisel ja nutiklasside kasutamisel. Projekti ja koostööd koordineerib digipöörde juhtrühm.
- (4) Õpetajad osalevad LP-rühmades (*Learning environment and pedagogical analysis*-Õpikeskkond ja pedagoogiline analüüs. LP-rühma tegevust koordineerib rühmajuht. Kooli juhtkond ja rühmajuhid kuuluvad kooli LP-juhtrühma.
  - 1) Koolis on seitse LP-rühma. Igas rühmas on maksimaalselt kaheksa erinevate kooliastmete õpetajat.
  - 2) Koostöö toimub koostatud graafiku ja kindla struktuuri järgi.

IV LÕPPSÄTTED

§ 20. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Õppekava vaadatakse üle iga kolme aasta järel. Vajadusel tehakse täiendusi ja parandusi igal õppeaastal.
- (2) Muudatused ja ettepanekud võivad esitada õppetoolid, kooli hoolekogu, õpilasesindus, kooli pidaja ja koostöö partnerid. Õppekava koostamise ja demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.
- (3) Õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (4) Kool avalikustab õppekava koos muudatustega kooli kodulehel ja loob võimalused õppekavaga tutvumiseks kooli raamatukogus. Õppekavaga tutvumiseks.

Muudatused:

- 1) Arvamus avaldatud hoolekogu 31.08.2016 protokollis nr 1;
- 2) Arvamus avaldatud õppenõukogu 30.09.2016 otsuses nr 1-8.2/1;
- 3) Arvamus avaldatud õpilasesinduse 12.10. 2016 protokollis nr 4;
- 4) Kehtestatud direktori 01.11.2016 käskkirjaga 1-3/12-k.

Lisad

Kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus (LISA 3);
- 2) võõrkeel: A-võõrkeel, B-võõrkeel (LISA 4);
- 3) matemaatika: matemaatika (LISA 5);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (LISA 6);
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (LISA 7);
- 6) kunstained: muusika, kunst (LISA 8);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (LISA 9);
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (LISA 10);

LISA 1. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

1. Üldsätted

Pärnu Mai Kooli lõpetamise tingimuseks on III kooliastmes sooritatud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. (Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr.1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõige 8 ja § 24 lõige 6 punkt 4).

1.1. Loovtöö sooritavad 8. klasside õpilased.

1.2. Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada

1.2.1.õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeinete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;

1.2.2. õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;

1.2.3. üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, tegevuse kavandamine ja kavandatu järgimine, töö allikate ja andmetega, kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamine, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus jne) kujunemist;

1.2.4. õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

1.3. Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

2. Loovtöö liigid

2.1. Uurimustöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Õpilase eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta, leida vastuseid töö sissejuhatuses püstitatud uurimisküsimustele. Uurimistöö ei ole referaat. Kuigi teistele autoritele võib viidata, peaks töö iseloom olema valdavalt analüüsiv, kus olulisel kohal on autori enda järeldused, tõlgendused ja üldistused.

2.2. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö. Projekti näited: võimlemiskava, maastikumäng, luulekava, pildistamine, slaidikava, tantsuetendus, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, spordiürituse ja

kooli ürituse organiseerimine. Projekt jäädvustatakse fotode, videopäeviku, blogi jms abil.

2.3. Muusikateos on õpilase omalooming või muusikateose interpreteerimine. Muusikateose loomiseks võib kasutada vokaali, muusikainstrumente, elektroakustilisi, audiovisuaalseid ja multimeedia vahendeid. Esitusele võib kaasata teisi lauljaid ja instrumentaliste.

2.4. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist näitusena. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance jms.

2.5. Kirjandusteos on õpilase omalooming (luule-, jutu- või novellikogumik, näidend, romaan).

2.6. Praktiline töö võib olla veebileht, käsitöö, e-portfolio, õppematerjali loomine, herbaarium, temaatilise ajalehe väljaandmine vm.

3. Loovtöö teema valimine

3.1. Õppeaasta alguses esitavad 8. klassi aineõpetajad omapoolse loendi võimalikest loovtööde teemadest ning tutvustavad neid õpilastele. *Õpilasel on õigus valida ka selline teema, mis pole aineõpetaja esitatud loendis, kuid sellisel juhul tuleb teema kooskõlastada oma juhendajaga.*

3.2. Soovitatav teemavalik:

- minu kool ;
- minu kodu;
- minu kodulinn;
- minu koolitee;
- minu pere eelarve;
- minu lugu; (minu ema, isa ...lugu)
- taaskasutus;
- minu raamat;
- mina ja digimaailm;
- helid minu ümber;
- minu sugupuu;
- mood meie ümber;
- suhted klassis;
- erinevate maade toidukultuur;
- minu kodukoha rahvariided;
- minu kodukohaga seotud muistendid, mõistatused;
- tantsukava eelnevalt loetletud teemal;

muusikateos eelnevalt loetletud teemal;

kunstiteos eelnevalt loetletud teemal.

4. Loovtöö korraldamine (juhendaja ja klassijuhataja roll)

4.1. Loovtöö koostamise ajakava täpsustatakse iga õppeaasta alguses.

4.2. Õpilane valib loovtöö teema ja juhendaja hiljemalt 8. klassi sügisvaheajaks.

4.3. Loovtöö võib sooritada individuaalselt või grupitööna (maksimaalselt 3-4 õpilast). Grupitöö puhul peab olema selgelt eristatav iga õpilase panus töö valmimisse.

4.4. Loovtöö teema peab lähtuma juhendaja kompetentsusest. Üldjuhul on juhendajaks aine- või valikaine õpetaja, kuid erandjuhul võib juhendajaks olla ka valitud loovtöö teemat valdav spetsialist. Kui teema eeldab ainetevahelist lõimingut, siis võib õpilasel olla ka kaks juhendajat.

4.5. Õpilane ja juhendaja täidavad loovtöö töökäigulehe ning õpilase valik kinnitatakse juhendaja poolt allkirjaga. (Lisa 1)

4.6. Klassijuhataja jälgib, et kõik tema klassi õpilased on oma otsuse teinud ja esitab õppealajuhatajale klassi nimekirja valitud loovtööde teemadega ja juhendaja nimedega.

4.7. Loovtööde teemad ja juhendajad kinnitab direktor käskkirjaga novembri algul.

4.8. Juhendajal on suunav ja abistav roll. Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning annab õpilasele õppematerjali valitud teema kohta. Ta jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist.

4.9. Õpilane tutvub vastavasisulise kirjandusega ja koostab loovtöö kavandi. Õpilane teeb koos juhendajaga valiku, millisele aspektile valitud teema raames loovtöös keskendutakse. Õpilane sõnastab idee, koostab tegevuskava idee lahendamiseks, teostab idee ja vormistab selle.

4.10. Juhendaja on kursis töö käiguga, tutvub tulemusega ja vajadusel viib sisse korrektiivid. Õpetaja annab loovtööle heakskiidu, nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks, täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse, nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

4.11. Loovtööde kaitsmine toimub komisjoni ees direktori poolt määratud kuupäeval, kaitsmisel võib töö autor esineda kokkuvõtva 5 min slaidiettekandega.

4.12. Loovtöö teema kantakse 8. klassi tunnistusele ja põhikooli lõputunnistusele.

4.13. Loovtöö kirjalikult vormistatud osad, heli ja pildikandjad säilitatakse kooli raamatukogus.

4.14. Praktiliste tööde osas lepib juhendaja õpilasega eelnevalt kokku, kas töö jääb selle teostajale või koolile.

5. Loovtöö koostamise ajakava täpsustatakse iga õppeaasta alguses.

5.1 Seminar õpilastele – oktoober

5.2 Teema ja juhendaja valik – oktoober

5.4 Teema ja juhendaja kinnitamine direktori käskkirjaga- novembri algus.

5.5 Loovtöö kavandamine, tegevusplaani koostamine- november.

5.6 Töö teostamine: november-aprill.

5.7 Tööde tutvustamise seminar-märts.

5.8 Töö vormistamine, korrektuur, õpilane valmistab koos juhendajaga ette esitluse- aprill.

5.9 Juhendaja täidab hinnangulehe ja esitab töö hindamiskomisjonile- mai.

5.10 Töö esitlemine- mai.

6. Kirjaliku töö vormistamine

6.1. Uurimistöö ülesehitus:

6.1.1. tiitelleht;

6.1.2. sisukord;

6.1.3. sissejuhatus (teemapõhjendus, eesmärk ning ülevaade ülesehitusest);

6.1.4. töö põhiosa (põhiosa jagatakse peatükkideks ja alapeatükkideks). Iga peatükile pannakse sisu kajastav pealkiri;

6.1.5. kokkuvõte sisaldab töö olulisemaid tulemusi ja järeldusi. Antakse hinnang tehtud tööle (kas eesmärk on täidetud, mis läks hästi, mis osutus keeruliseks) ja sellele, mida töö valmimise käigus õpiti;

6.1.6. allikaloend. Allikad reastatakse autorite nimede tähestikulises järjekorras. Sama autori tööd esitatakse ilmumisaasta järjekorras;

6.1.7. vajadusel lisad. Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal (joonised, tabelid, diagrammid, fotod jne). Lisad pealkirjastatakse ja tähistatakse.

6.2. Praktilise ja projektitöö kirjaliku töö ülesehitus: 1.Tiitelleht, 2. Sisukord, 3. Sissejuhatus (teemapõhjendus, eesmärk), 4.Töö käigu kirjeldus, 5. Kokkuvõte, 6. Vajadusel allikaloend, 7. Lisad (fotod praktilisest tööst, logod, videod, helisalvestused jne).

6.3. Nõuded teksti vormistusele (lisa nr 2 Pärnu Mai Kooli „Loovtööde kirjutamise juhend õpilasele“)

7. Loovtöö esitlemine

7.1. Loovtöö esitlemine toimub maikuu alguses komisjoni ees. Esitlused toimuvad õppealajuhataja koostatud graafiku alusel. Hindamiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline ning kinnitatud kooli direktori käskkirjaga.

7.2. Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale oma uurimistöö või praktilise loovtöö koos kirjaliku osaga ja töökäigulehe.

7.3. Loovtöö kaitsmiseks valmistab õpilane ette esitluse, mis koosneb järgmistest osadest:

7.3.1. sissejuhatus (teema valiku põhjendused, töö eesmärk);

7.3.2. töö sisu (töö käik, kasutatud meetodid, kasutatud materjalid ja kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjelduse);

7.3.3. kokkuvõte (hinnang tehtud tööle, põhijäreldused).

7.4. Esitlus esitatakse suuliselt, ettekande pikkuseks kuni 10 minutit, millele järgneb kohe diskussioon. (küsimused, juhendaja hinnang tööle ja koostööle jne).

7.5. Kollektiivse töö puhul osalevad esitlemisel kõik õpilased.

7.6. Loovtöö esitlus võib toimuda nii koolis kui kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli;

7.7. Esitlus võib toimuda koolis ka teatud teema või ainenädala raames; näiteks muusika- ja kunstinädalal, kus saavad õpilased üles astuda nt kontserdil või näitusel vastaval teemal koostatud loovtööga jm.

8. Hindamine (lisa nr 3 „Pärnu Mai Kooli uurimis- ja praktilise loovtöö esitlus ja hindamine“)

8.1. Loovtööd hinnatakse viiepallisüsteemis („väga hea“ (5), „hea“ (4), „rahuldav“ (3), „puudulik“ (2));

8.2. Komisjon arvestab hindamisel järgmisi komponente:

8.2.1. loovtöö vastavus teemale;

8.2.2. püstitatud eesmärkide saavutamine;

8.2.3. sobiv meetodite valik;

8.2.4. loovtöö vormistus (korrektne keel ja sobiv stiil, vormistamine juhendi alusel);

8.2.5. esitluse ülesehitus, kõne, näitlikustamine;

8.2.6. küsimustele vastamine.

- 8.3. Komisjon arvestab hindamisel ka juhendaja hinnangut õpilase koostööle, aktiivsusele, ajakava kinnipidamisele, eeldatavatele tulemustele.
- 8.4. Hindega „nõrk“ (1) hinnatakse tööd, mis pole tähtjaks lõpetatud ega saa osaleda esitlusel.
- 8.5. Otsus tehakse teatavaks hiljemalt järgmisel koolipäeval.
- 8.6. Mitterahuldava tulemuse või tähtjaks esitamata töö korral on õpilasel kohustus esitada töö hiljemalt järgneva õppeaasta esimesel trimestril.

LISA 2. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

1. ÕPILASTE HINDAMISE ALUSED

Hindamisel lähtutakse Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadusest ja põhikooli riiklikust õppekavast
Hindamiskorraldus rakendus alates 2014. aasta septembrist.

Muudatused tehtud 2016. aasta augustis ÕN nr 7, 30. august 2016.a.

2. HINDAMISE EESMÄRK

2.1 Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- 2.1.1 toetada õpilase arengut - anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;
- 2.1.2 suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 2.1.3 suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 2.1.4 luua alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamiseks.

2.2 Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 2.2.1 suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid; (vt. Pärnu Mai Kooli kodukord)
- 2.2.2 motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid; olema aktiivne ja osavõtlik nii õppetunnis kui kooli tunnivälistes tegevustes.

3. HINDAMISEST TEAVITAMINE

- 3.1 Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool avaliku teabe seaduse alusel kooli kodulehel.
- 3.2 Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad ja selgitavad õpilastele aineõpetajad õppeaasta alguses.
- 3.3 Klassijuhataja selgitab õppeaasta alguses õpilastele käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda.

- 3.4 Õpilasel ja tema vanemal on õigus saada teavet õpilase hinnete ning käitumise kohta e-koolist, klassijuhatajalt ning aineõpetajatelt.
- 3.5 Lapsevanematele (edaspidi *vanem*) selgitatakse hindamise põhimõtteid õppeaasta esimesel lastevanemate koosolekul.
- 3.6 Põhikooli vanematele, kes ei kasuta e-kooli, saadetakse kolm nädalat enne trimestri lõppu koju hinneteleht.
- 3.7 Õpilastele väljastatakse vajadusel iga trimestri lõpul klassitunnistus.
- 3.8 1. klassi õpilastele antakse suulisi hinnanguid ja kaks korda õppeaastas hinnanguleht.

4. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

4.1 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- 4.1.1 Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate tulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 4.1.2 Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- 4.1.3 Trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- 4.1.4 Õppeainetes, kus toimub õppetöö täisklassis ja õpperühmas nt. matemaatika ja eesti keel, pannakse trimestri lõpus *kokkuvõttev hinne*.
- 4.1.5 Loovtöö sooritatakse III kooliastme jooksul, üldjuhul 8. klassis. Teema kantakse põhikooli lõputunnistusele (*vt. Pärnu Mai Kooli loovtööde koostamise juhend*)
- 4.1.6 Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis. Õpetajal on lubatud kasutada miinust hinnete järel ja plussi hinde „5“ järel.
- 4.1.7 1. klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ja sümboleid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes. 1. klassis kokkuvõttev hindamine toimub kaks korda õppeaastas ning väljendub kirjeldavate kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti.
- 4.1.8 Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd on hinnatud hindegga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus

järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

- 4.1.9 Tegemata hindelist tööd märgitakse e-koolis märgiga X.
- 4.1.10 Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate hindeliste tööde (kontrolltööd) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste ainete õpetajatega. Kontrollivate hindeliste tööde toimumise aeg fikseeritakse e-koolis *kontrolltööde plaanis*.
- 4.1.11 Õpetajatel on pikemate tööde (kirjand, essee, mitmetunniline hindeline töö) parandamiseks aega kaks nädalat, lühemate parandamiseks üks nädal.
- 4.1.12 Õpilastel on õigus puuduliku hindega hinnatud kirjalikku tööd järele vastata, olles eelnevalt läbinud ainekonsultatsiooni õpetaja juures.

Hinded viiepallisüsteemis:

- (1) hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- (2) hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- (3) hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- (4) hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- (5) hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.

4.2 Kujundav hindamine

- 4.2.1 Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 4.2.2 Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste, ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- 4.2.3 Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 4.2.4 Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega. (vt. *Pärnu Mai Kooli kodukord*)
- 4.2.5 Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.
- 4.2.6 Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.
- 4.2.7 Arenguestluste läbiviimise aluseks on „Pärnu Mai Kooli arenguestluste läbiviimise kord“.

5. KOKKUVÕTTEV HINDAMINE

(1) Kokkuvõtvad hinded on trimestri- ja aastahinded.

(2) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast

täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

5.1 Kokkuvõttev hindamine

- 5.1.1 Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul antud trimestri jooksul e-kooli kantud hinnete alusel. Alati hinnatakse õpilase kasuks. Ühe nädalatunniga õppeaines hinnatakse kokkuvõtva hindega 1.-4. klassides kord õppeaastas ja 5.-9. klassides kaks korda õppeaastas II ja III trimestrite lõpus. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete põhjal arvestades õpilase individuaalset arengut ja püüdlusi. Parandatud hinde puhul arvatakse trimestrihinnete hulka viimane saadud hinne, mis tähistatakse e-koolis tärniga (3*).
- 5.1.2 1. klassis antakse õpilase teadmistele ja oskustele trimestri lõpul kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid. Trimestrite lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne III trimestri lõppu kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid kogu õppeaasta kohta.
- 5.1.3 Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindetele „nõrk“.
- 5.1.4 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

6. KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE

- (1) I–III kooliastmel hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.
- (2) Käitumise hindamise aluseks on õppetöös osalemine, kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- (3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
- (4) Hoolsuse või käitumishinde üle trimestrihindena otsustab klassijuhataja, kuulates ära aineõpetajate ja klassikaaslaste arvamuse.

- (5) Mitterahuldava hoolsuse või käitumishinde panemise aastahindena otsustab õppenõukogu, kuulates ära klassijuhataja ja aineõpetajate arvamuse.
- (6) Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse klassitunnistusele, käitumishinne ka õpilasraamatusse.
- (7) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

6.1 Käitumise hindamine

- 6.1.1 Hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
- 6.1.2 Hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 6.1.3 Hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- 6.1.4 Hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Käitumine hinnatakse ka mitterahuldavaks, kui õpilane on puudunud põhjuseta üle 20 õppetundi trimestris.

6.2 Hoolsuse hindamine

- 6.2.1 Hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
- 6.2.2 Hindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- 6.2.3 Hindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.
- 6.2.4 Hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

7. HINDE JA HINNANGU VAIDLUSTAMINE

- 7.1 Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada 30 päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine kord sätestatud kooli õppekavas.
- 7.2 Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

8. ÕPILASE TÄIENDA VALE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE NING JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE

8.1 Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise

- (1) Õppeaasta jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast III trimestri lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- (2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne III trimestri lõppu.
- (3) I–III kooliastmel jäetakse õpilane 5-10 päevaks kuni 5 tunniks päevas täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või trimestrite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- (4) I–III kooliastmel võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

8.2 Õpilase järgmisse klassi üleviimine

- (1) Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- (2) I– III kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne III trimestri lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- (3) Lõikes 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

9. PÕHIKOOLI LÕPETAMINE

9.1 Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on III kooliastmes sooritanud loovtöö ja vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- (2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
  - a. kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - b. kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (4) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes asus eesti õppekeelega koolis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- (5) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-des 20-22 sätestatust.